

**A NAPÁLLANDÓ
MÉRÉSÉNEK
ÚJABB EREDMÉNYEI**

**Major György
2012. évi Met. Tud. Nap.**

**A napállandó mostani és
szakszerűbb megnevezése:**

TOTAL (teljes spektrum)

**SOLAR
IRRADIANCE**

(TSI)

A napfizikusok kevésbé érdeklődnek iránta, mert túlságosan „állandó” a Nap folyamatainak vizsgálata céljára

Az éghajlat modellezők többsége figyelembe veszi a TSI változásait, de az éghajlat változásaiban az ismert TSI változások szerepe kisebb a földi változások szerepénél (kivétel a 4,5 milliárd éve tartó folyamatos növekedés)

Ebben az előadásban a mérés technika fejlődése miatt foglalkozunk vele, a meteorológiai sugárzás-mérések pontosságát tartva szem előtt

Első mérés: 1838, Pouillet

Jean Baptiste Joseph FOURIER, 1824:

**Mémoire sur les températures du globe
terrestre et des espaces planétaires**

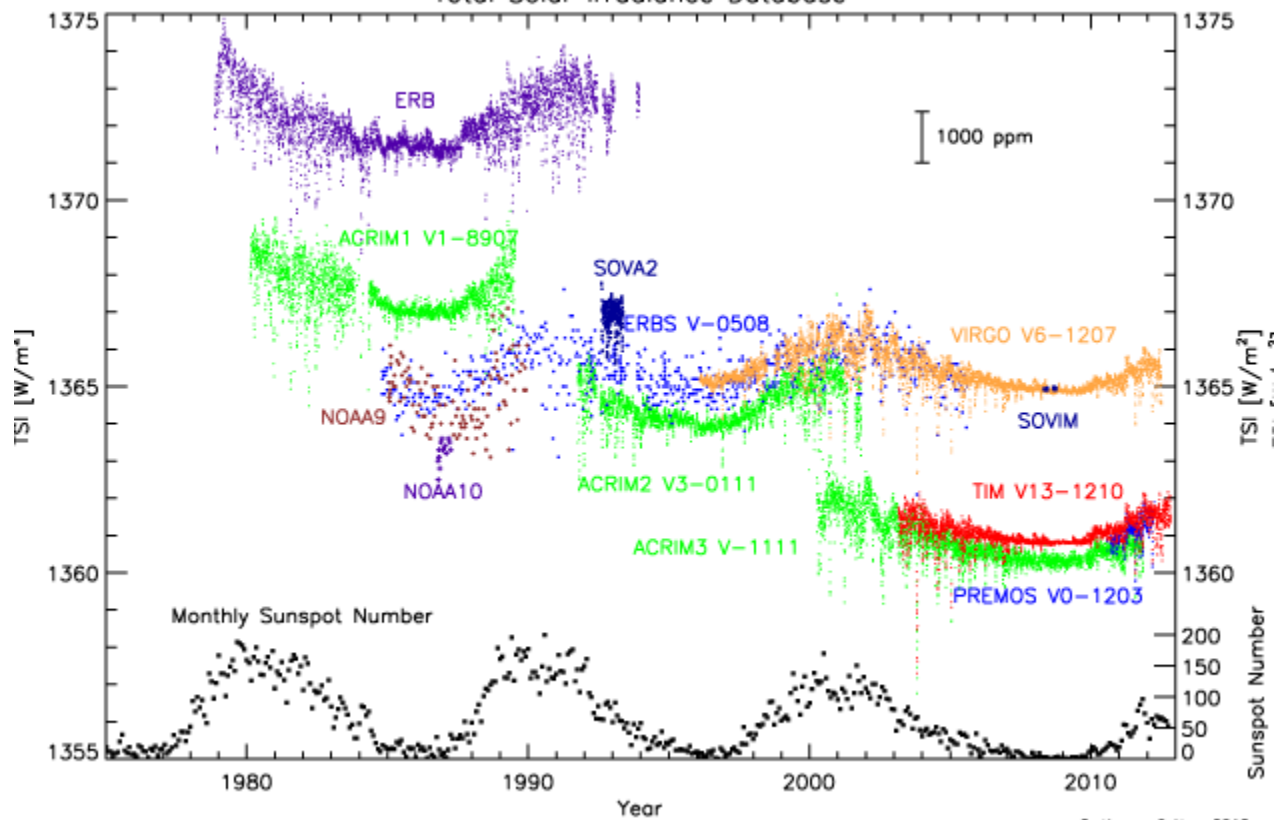
*A mesterséges holdak megjelenésével
kezdődött a napállandó mérések
igazi időszaka:*

➤ *nem kellett a légkör hatásának kiküszöbölésével
foglalkozni,*

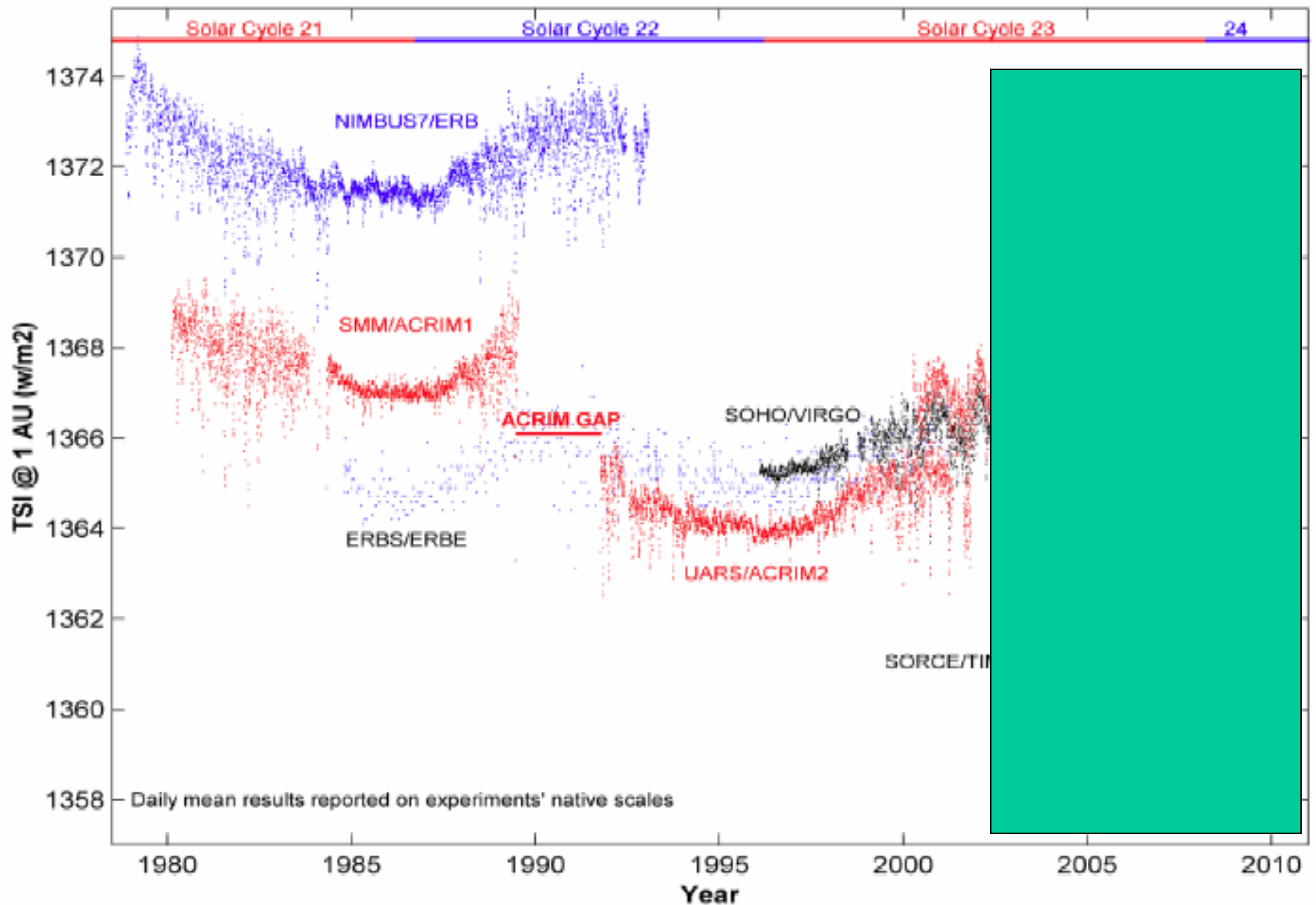
➤ *a technika fejlődése a megelőző korokénál
jobb műszerek építését tette lehetővé*

**1978 novemberére óta folyamatos a
mérési sor**

Total Solar Irradiance Database

TOTAL SOLAR IRRADIANCE MONITORING RESULTS: 1978 to Present

Az első műholdas műszercsoport fejlesztői:

- **John HICKEY (EPPLEY Lab. USA)**
- **Claus FRÖHLICH (Svájc)**
- **Dominique CROMMELYNCK (Belgium)**
- **Richard WILLSON (JPL, USA)**

**A CSOPORT MÉRÉSEINEK ABSZOLÚT
HIBÁJA 0,3 %-nak ADÓDOTT**

A különböző országok meteorológiai szolgálatainak nemzeti standard sugárzásmérő műszerei között sok a Hickey által és a Fröhlich által kifejlesztett típus, amelyek lényegileg az automatizáltságban különböznek a műholdon működő változattól.

Az első műholdas csoportból származó műszerek definiálják a Meteorológiai Világszervezet hivatalos sugárzási skáláját, a World Radiometric Reference-t (WRR, 1978), amelynek elődje az IPS₅₆ volt

2003-ban új műszer jelent meg:

Total Irradiance Monitor:

TIM

**University of Colorado, Boulder
Greg KOPP**

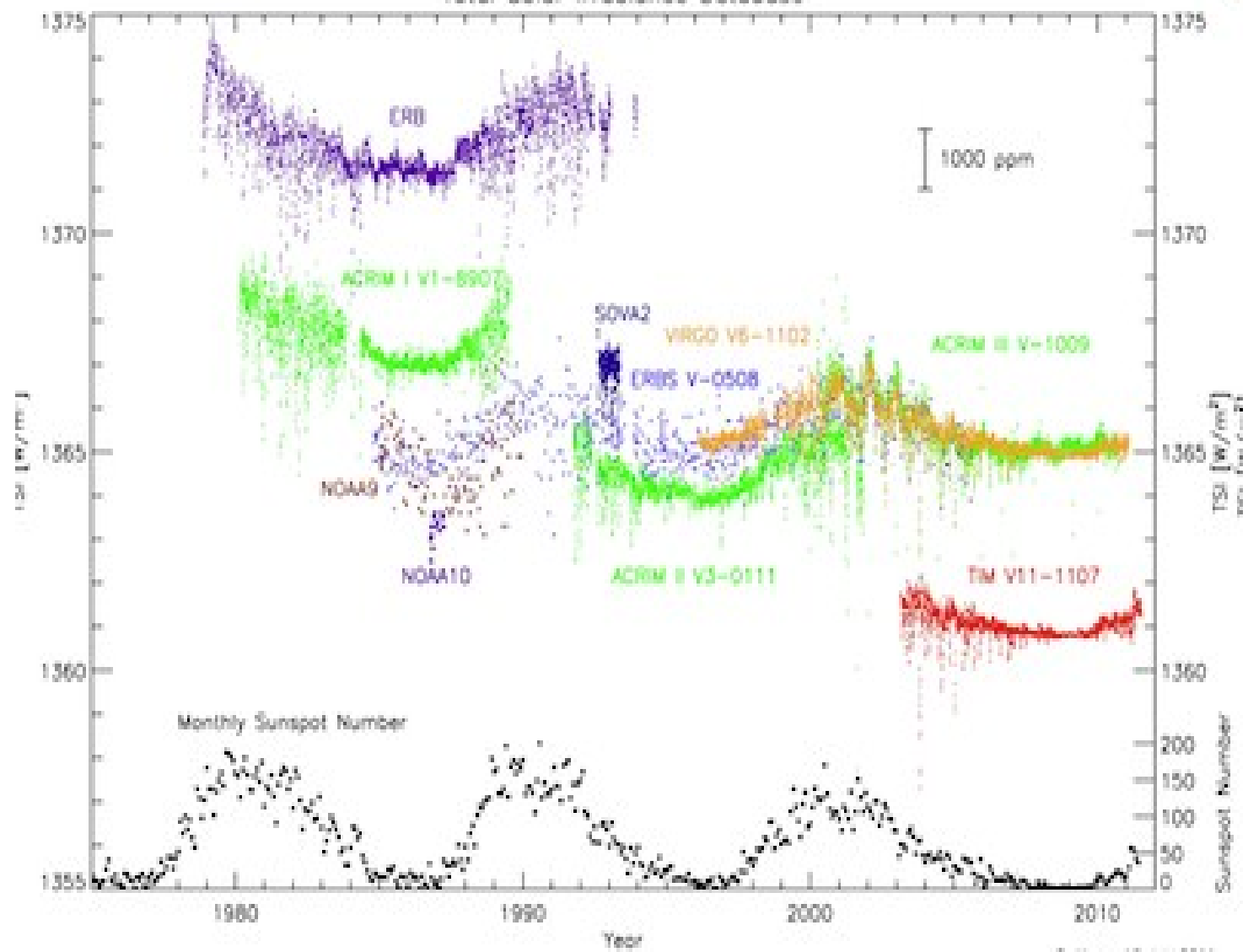
NIST:

**National Institut of
Standards
and Technology**

**(1901 és 1988 között
National Bureau of Standards)**

**Lánczos Kornélt a legnevesebb
munkatársaik között tartják nyilván**

Total Solar Irradiance Database

A korábbi műszercsoport és

a TIM mérései

közötti különbség $\sim 6 \text{ W/m}^2$,

ez $\sim 0,4 \%$

**2005-ben zárt összejövetele
a gyártók/tervezők
megpróbálták megkeresni
az eltérés okait.**

**Diplomatikus megoldással
álltak elő: nem találtak
hibát egyik műszerben sem!!!**

**2010-ben a NIST hitelesítő
berendezést készítette
a Colorado Egyetem részére,
amelyben a NIST sugárzási
standardjához hitelesíthetők
a pirheliométerek **vákuumban**
(ahogy a műholdon működnek)**

Ezzel a berendezéssel pl. az **ACRIM3** háttér műszerének hitelesítése azt adta, hogy csökkentendő az eredeti érzékenység

❖ 3500 ppm-mel szórás,

❖ 1000 ppm-mel diffrakció,

❖ 500 ppm-mel a NIST sugárzási standardtól való eltérés miatt,

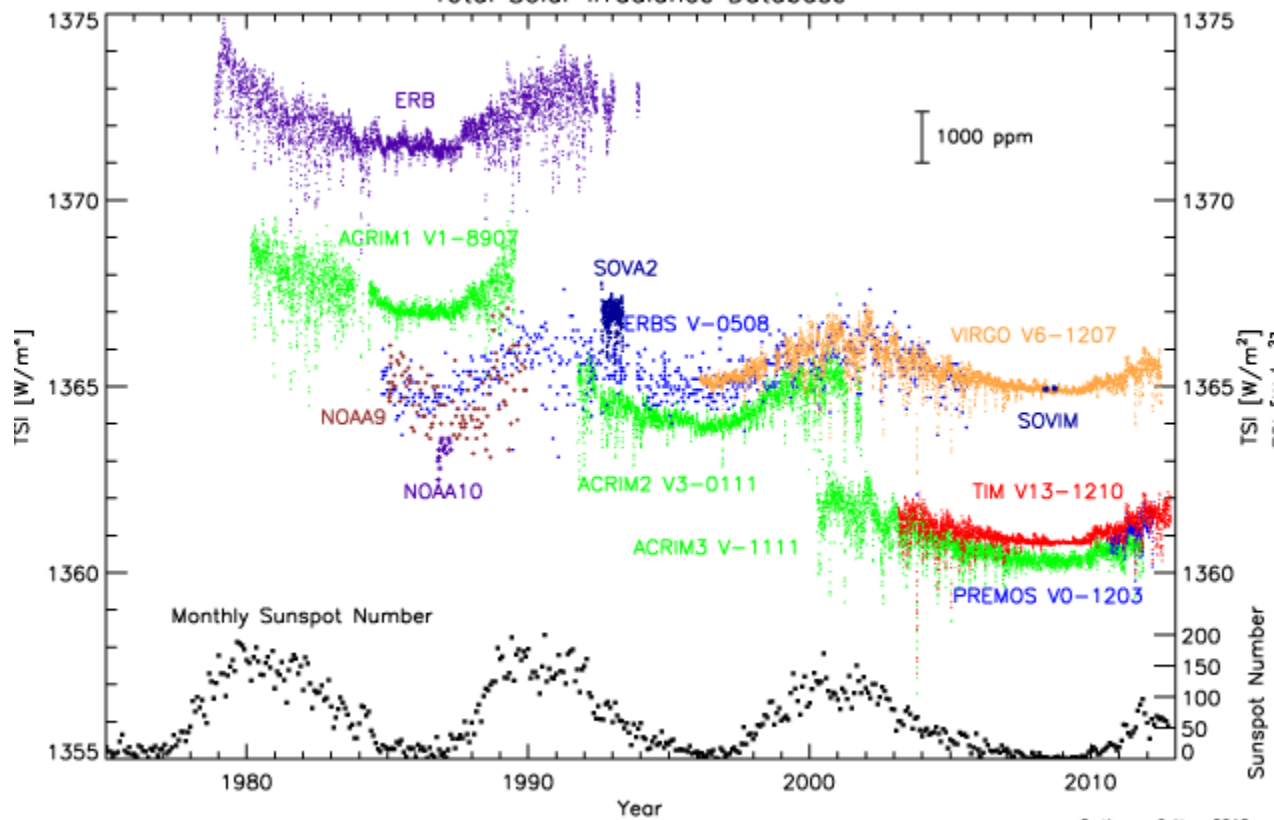
ez összesen 5000 ppm, azaz **0,5 %**, ezzel korigálva az ACRIM3 méréseit, azok a TIM mérései alá esnek **0,04 %-kal**

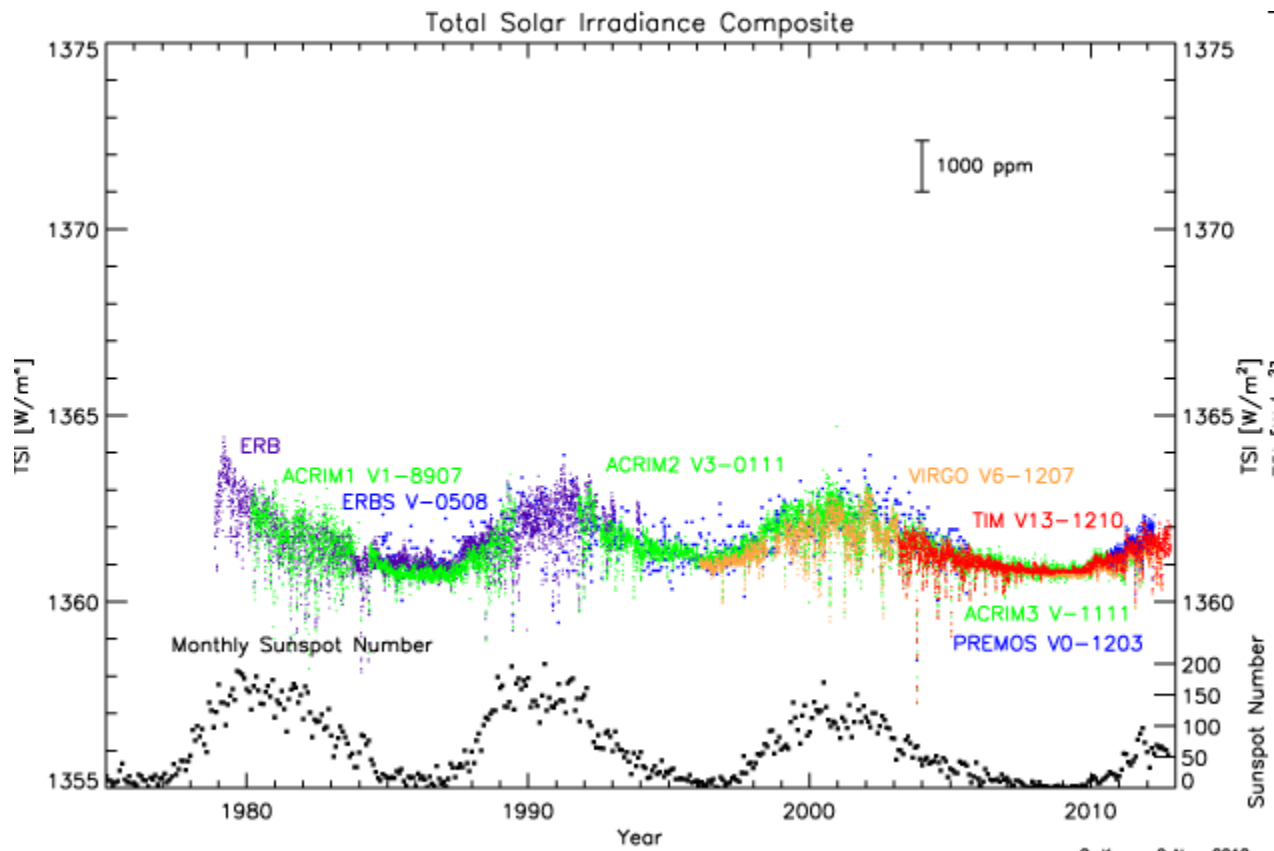
*2010-ben a francia PICARD
műholdon fellövésre került a
svájciak által készített PREMOS
műszercsoport, amelyben van
egy PMO6 típusú pirheliométer.*

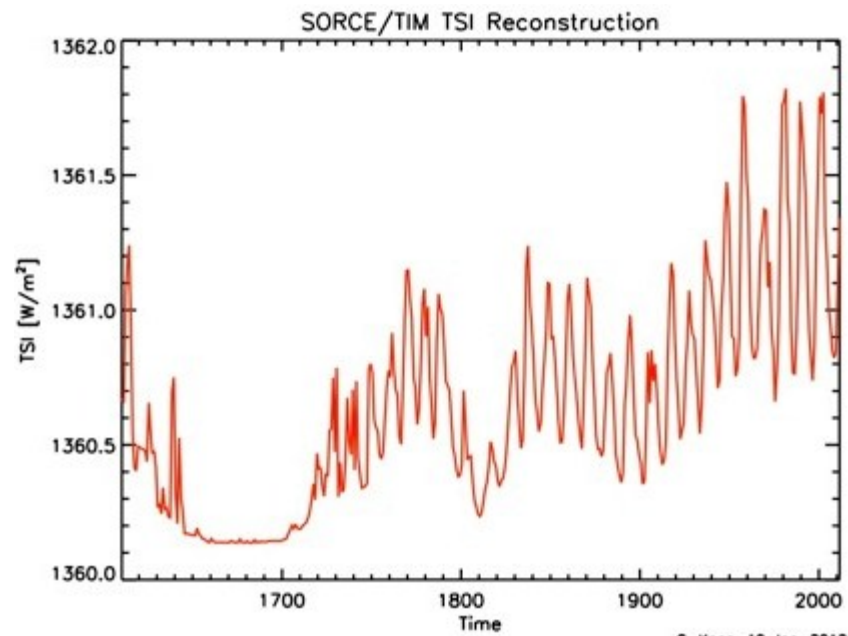
*Ennek mérési eredményei is a
TIM adatait erősítik.*

Total Solar Irradiance Database

Ha mindez korrekt, (jelenleg mérlegelik, hogy az-e) akkor meg kell változtatni a jelenleg érvényes WMO sugárzási skálát, a WRR-t

G. Kopp, 19 Jan. 2012